

Nr akt. Kps. 425/45.

4
131

Protokół przesłuchania świadka.

Dnia 21 grudnia 1945 r. w Treblince

Sędzia Śledczy ..... rejonu Sądu Okręgowego w Siedlcach ..... z siedzibą

w ..... Sąd Grodzki w ....., Oddział .....

w osobie Sędziego Z. Łukaszkiewicza

z udziałem Protokółanta .....

w obecności stron .....

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka — bez przysięgi. ¹⁾ —

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie i o treści art. 107 k.p.k. — oraz o znaczeniu przysięgi, Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie art. .... k.p.k. poczem — ¹⁾ świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko Franciszek Zabęcki

Wiek 38 lat

Imiona rodziców Franciszek

Miejsce zamieszkania Treblinka, stacja

Zajęcie dyżurny stacji

Wyznanie Kat.

Karalność Nie-kar.

Stosunek do stron .....

Od maja 1941 zacząłem pracować na stacji w Treblince, jako dyżurny ruchu. O ile pamiętam od końca lipca 1942 zaczęły przychodzić na stację transporty z Żydami. O ile pamiętam o ilości tych transportów obliczenia obecnie z powodu upływu czasu i zatarania się tych szczegółów w pamięci nie jest datwa. W każdym razie mogę stwierdzić, że w okresie od końca lipca 1942 do Nowego Roku 1943 było największe nasilenie transportów, tak że bez przerywania powiadać można, iż transporty przychodziły codziennie. Po Nowym Roku ilość transportów znacznie zmalała i były dość duże przerwy między poszczególnymi transportami wynoszące czasem po dwa tygodnie. Po upaleniu

Franciszek Zabęcki

¹⁾ Zbędne wyrzuty druku należy przekreślić.
²⁾ W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakie udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k.p.k.).

obożu w czasie powstania, były jeszcze niewielkie transporty, zdaje się z Białegostoku. Transporty z Żydami kursowały poza normalnym rozkładem i w celu uregulowania ich kursowania niemieckie dyrekcje kolejowe nadsyłały na stacje rozkłady jazdy tych pociągów. Rozkłady te obejmowały po jednym lub kilka transportów. Prócz rozkładów nadsyłane były depesze za powiadające poszczególne transporty, lub zmieniające je! W depeszach i na rozkładach pociągi były oznaczane szyfrem. Był to szyfr następujący: Dla transportów z G.G. - "P.Kr.", dla transportów z terenów północno-wschodnich (poza G.G.) szyfr - "Pj", dla transportów z Rzeszy - "Da". Puste pociągi były kierowane według rozkładów. Transporty zagraniczne z Grecji, Niemiec i Austrii przyjeżdżały w wagonach osobowych z biletami, których odcinki były liczone i odsyłane do dyrekcji. W czasie walk w 1944r, gdy Niemcy cofali się pod naporem Armii Czerwonej front przez pewien czas utrzymywał się w okolicy stacji; wtedy to stacja została wysadzona i spalona przez Niemców. Na stacji uległy zniszczeniu dokumenty stacyjne, które stanowiłyby materiał dowodowy, ale jednak udało mi się część ich z narażeniem życia ukryć. Składam je obecnie jako materiał dokumentarny do niniejszej sprawy. Dokumenty te to: rozkłady jazdy, depesze, i różnego rodzaju listy przewozowe na wagony wysyłane z Trebłinki (na listach tych są podpisy SS-manów z Trebłinki) oraz wykazy wagonów poszczególnych transportów. Zaznaczam jeszcze raz, że dokumenty te to tylko część wszystkich, co do transportów z dobytkiem ofiar wysyłanych z obozu do Rzeszy, przypuszczam, że nie popełnię błędu uznając, że około tysiąca wagonów z ubraniami, obuwem i t.p. przeszło przez stacje.

W czasie pracy na stacji w Treblince, starałem się notować najważniejsze zdarzenia co do obozu. Notowanie to było bardzo niebezpieczne, gdyż na stacji stale kręcili się SS-mani z obozu, a pozatym było stale dwóch kolejarzy Niemców. Przypominam sobie, że na wiosnę 1943, za takie notowanie został aresztowany przez Gestapo i później rozstrzelany niejaki Konczkowski, inżynier z firmy "Rudzki" pracujący przy budowie mostu na Bugu. Co ile chodzi o moje notatki to zachowały się tylko częściowo. Na podstawie ich podaję następujące fakty co do obozu: 1. Dnia 2 .8.1943 palik się obóz śmierci od godz. 15 do 18! W tym czasie dwie zmiany ukraińców z obozu były w kąpielni w Bu. Z obozu uciekli wszyscy Żydzi z bronie z rozbitego magazynu. 2/18.VIII. przeszedł przez stację Trebłinka transport Żydów (Pj.201) w składzie 32 wagony do Lublina. 3/Tegoż dnia przyszedł do Trebłinki transport P.J.202 37 wagonów z Białegostoku. 4/19.VIII. przeszedł transport do Lublina Pj.203 40 wagonów, 5/Tegoż dnia transport z Białegostoku do Trebłinki Pj.204, 39 wagonów, 6/24 VIII, przeszedł transport do Lublina Pj.209, 9 wagonów, 7/8 IX, przeszedł transport z Żydami do Lublina Pj.211, w składzie 31 wagonów, 8/17 września przeszedł transport z M^onska Litewskiego do Chełma, Pj.1025--wagonów 50, 9/30, IX, odszedł ze stacji kolejarz, Niemiec Rudolf Elmerich do Warszawy do służby kolejowej. Znam adres jego żony : Hilma

Emmerich DresdenGroßenhainer str.97 II.Adres ten przepisałem z koperty listu pisanego przez Emmericha.10/20,X.z obozu śmierci w Treblince wysłano 3 wagony Żydów do Sobiboru.

5
132

Protokół odczytano poczem został przez świadka podpisany:

Sędzią Sędzczy Okręgowy
[Signature]
Z. Łukaszkiewicz

[Signature]

Biuro Udostępniania
i Archiwizacji Dokumentów